

ARUANNE

Ühtse Kriisilahendusnõukogu eelarveaasta 2016 raamatupidamise aastaaruande kohta koos kriisilahendusnõukogu vastusega

(2017/C 417/42)

SISSEJUHATUS

- Brüsselis asuv Ühtne Kriisilahendusnõukogu (edaspidi „kriisilahendusnõukogu“) asutati määrusega (EL) nr 806/2014 ühtse kriisilahendusmehhanismi kohta („ühtse kriisilahendusmehhanismi määrus“) ⁽¹⁾. Kriisilahendusnõukogu missioon on tagada raskustes olevate pankade ja teatud liiki investeerimisühingute (edaspidi „krediidasutused“) nõuetekohane kriisilahendus nii, et selle mõju pangandusliidus osalevate liikmesriikide reaalmajandusele ning riigi rahandusele oleks võimalikult väike.
- Kriisilahendusnõukogu ülesanne on hallata ühtse kriisilahendusmehhanismi määrusega ühtse kriisilahendusmehhanismi toetamiseks loodud ühtset kriisilahendusfondi (edaspidi „fond“). Fond luuakse järkjärgult ajavahemikus 2016–2023 ning 31. detsembriks 2023 peab selle maht saavutama 1 % Euroopa pangandusliidu kõigi tagatud hoiuste summast.
- Kriisilahendusnõukogul on iseseisev eelarve, mis ei ole ELi eelarve osa. Eelarve rahastamiseks kogutakse osamakseid pangandusliidus osalevates liikmesriikides asutatud krediidasutustelt. 2015. aasta eelarve koosnes vaid I osast (halduseelarve). 2016. aasta eelarve koosnes I osast summas 65 miljonit eurot ja II osast (krediidasutuste osamaksed fondi) summas 11,8 miljardit eurot.
- Tabelis esitatakse kriisilahendusnõukogu peamised arvanded ⁽²⁾.

Tabel

Kriisilahendusnõukogu peamised arvanded

	2015	2016
Eelarve (miljonites eurodes)		
I osa (kriisilahendusnõukogu halduseelarve)	22	65
II osa (fondi eelarve)	0	11 800
Töötajate arv seisuga 31. detsember ⁽¹⁾	108	180

⁽¹⁾ Töötajaskond hõlmab ametnikke, ajutisi teenistujaid, lepingulisi töötajaid ja lähetatud riiklikke eksperte.

Allikas: kriisilahendusnõukogu edastatud andmed

KINNITAVAT AVALDUST TOETAV TEAVE

5. Kontrollikoja auditi lähenemisviis koosneb analüütilistest auditiprotseduuridest, tehingute otsesest testimisest ning kriisilahendusnõukogu järelevalve- ja kontrollisüsteemide peamiste kontrollimehhanismide hindamisest. Lisaks kasutatakse teiste audiitorite tööst saadud auditi tõendusmaterjali ning analüüsitakse juhtkonna esitisi.

⁽¹⁾ ELT L 225, 30.7.2014, lk 1.

⁽²⁾ Kriisilahendusnõukogu pädevust ja tegevust tutvustav täiendav teave on leitav selle veebisaidil srb.europa.eu.

ARVAMUS

6. Kontrollikoda auditeeris:

- a) kriisilahendusnõukogu raamatupidamise aastaaruannet, mis koosneb finantsaruannetest⁽¹⁾ ja eelarve täitmise aruannetest⁽²⁾ 31. detsembril 2016. aastal lõppenud eelarveaasta kohta,
 - b) raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust,
- nagu sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 287.

Raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsus

Arvamus raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsuse kohta

7. Kontrollikoja hinnangul annab kriisilahendusnõukogu raamatupidamise aastaaruanne 31. detsembril 2016 lõppenud eelarveaasta kohta kõikides olulistes aspektides õiglase pildi kriisilahendusnõukogu finantsolukorrast 31. detsembri 2016. aasta seisuga, finantstulemustest, rahavoogudest ja netovara muutustest lõppenud aastal vastavalt selle finantsmäärusele ja komisjoni peaarvepidaja vastu võetud arvestuseeskirjadele. Viimased põhinevad rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandarditel.

Raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkus ja korrektsus**Tulud**

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

8. Kontrollikoja hinnangul on 31. detsembril 2016 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad tulud kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed.

Maksed

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

9. Kontrollikoja hinnangul on 31. detsembril 2016 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad maksed kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed.

Juhtkonna ja majandusüksuse valitsemise eest vastutavate isikute kohustused

10. Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitele 310–325 ja kriisilahendusnõukogu finantsmäärusele vastutab juhtkond raamatupidamise aastaaruande koostamise ja esitamise eest vastavalt rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandarditele ning raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse eest. Juhtkonna kohustused hõlmavad finantsaruannete koostamiseks ja esitamiseks vajalike sisekontrollimehhanismide kavandamist, rakendamist ja käigushoidmist nii, et neis ei esineks pettusest või vigadest tingitud olulist väärkajastamist. Juhtkond vastutab ka selle eest, et finantsaruannetes kajastatud tegevus, finantstehingud ja teave oleks kooskõlas vastavate õigusaktidega. Kriisilahendusnõukogu juhtkonnal on lõplik vastutus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse eest.

11. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkonna ülesanne hinnata kriisilahendusnõukogu vastavust tegevuse jätkuvuse põhimõttele, avaldades tegevuse jätkuvusega seotud küsimused, kui see on asjakohane, ja lähtudes raamatupidamises tegevuse jätkuvuse põhimõttest.

12. Isikud, kelle ülesandeks on majandusüksuse valitsemine, vastutavad majandusüksuse finantsaruandluse järelevalve eest.

⁽¹⁾ Finantsaruanded sisaldavad bilanssi, finantspositsiooni aruannet, tulemiaruanne, rahavoogude aruannet, netovara muutuste aruannet, tähtsamate arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat teavet.

⁽²⁾ Eelarve täitmise aruanded sisaldavad kõiki eelarvetoiminguid koondavaid aruandeid ja selgitavaid lisasid.

Audiitori kohustused raamatupidamise aastaaruande ja selle aluseks olevate tehingute auditeerimisel

13. Kontrollikoja eesmärk on saada piisav kindlus selle kohta, et kriisilahendusnõukogu raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi ning selle aluseks olevad tehingud on seaduslikud ja korrektsed, ning esitada oma auditi põhjal Euroopa Parlamendile ja nõukogule või muudele asjaomastele eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavatele institutsioonidele kinnitav avaldus, mis kinnitab raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsust ning selle aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust. Piisav kindlus on väga suurt tõenäosust tähistav kindlus, kuid see ei taga, et oluline väärkajastamine või nõuete mittejärgimine auditi käigus alati avastatakse. Need võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majandusotsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

14. Auditi käigus viiakse läbi protseduure auditi tõendusmaterjali kogumiseks aruandes esitatud summade ja andmete ning aruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta. Audiitor valib protseduurid, tuginedes oma hinnangule, sh hinnates aruandes pettusest või vigadest põhjustatud olulise väärkajastamise ja selle aluseks olevate tehingute Euroopa Liidu õigusraamistiku olulise nõuetele mittevastavuse riski. Asjakohaste auditiprotseduuride kavandamiseks (kuid mitte arvamuse esitamiseks sisekontrollimehhanismide tulemuslikkuse kohta) võtab audiitor riskihinnangu tegemisel arvesse aruande koostamiseks ja õiglaseks esitamiseks ning selle alustehingute seaduslikkuse ja korrektsuse tagamiseks rakendatud sisekontrollimehhanisme. Auditi käigus hinnatakse ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ja juhtkonna koostatud arvestushinnangute põhjendatust, samuti aruande üldist esituslaadi.

15. Tulude puhul kontrollib kontrollikoda fondi osamaksete ja muude tulude arvutamist ja kogumist (kui kriisilahendusnõukogu on sellist tulu saanud) ⁽¹⁾. Fondi osamaksete kontrollimine põhineb krediidasutuste poolt riiklike kriisilahendusametite kaudu esitatud teabel ega hõlmanud selle usaldusväärsuse hindamist. Kontrollikoda ei auditeerinud ka fondile tehtud osamakseid, mida on vaidlustatud liikmesriikide haldus- või kohtumenetluses (krediidasutuste ja riiklike kriisilahendusametite vahelised vaidlused) või mille peale on esitatud hagi Euroopa Liidu Üldkohtule (krediidasutuste ja kriisilahendusnõukogu vahelised vaidlused), kuna see võiks käimasolevates vaidlustes poolte olukorda mõjutada. Üksikasjalik teave haldus on esitatud kriisilahendusnõukogu raamatupidamise aastaaruande punkti 7 alapunktis i.

16. Kulude puhul auditeerib kontrollikoda maksetehinguid, kui kulud on kantud, kirjendatud ja heaks kiidetud. Kõiki makseliike, välja arvatud ettemakset, auditeeritakse nende tegemise seisuga. Ettemakset auditeeritakse siis, kui vahendite saaja on nende korra kohast kasutamist tõendanud ning kriisilahendusnõukogu on need kas samal aastal või hiljem tasaarvestuse tegemisega heaks kiitnud.

17. Käesoleva aruande ja kinnitava avalduse koostamisel võttis kontrollikoda arvesse sõltumatu välisaudiitori audititööd, mis hõlmas kriisilahendusnõukogu raamatupidamise aastaaruande kontrollimist vastavalt kriisilahendusnõukogu finantsmääruse artikli 102 lõikes 1 sätestatud nõuetele.

Asjaolu rõhutamine

18. Ilma punktides 6–17 esitatud arvamust kahtluse alla seadmata juhib kontrollikoda tähelepanu asjaolule, et fondi osamaksete suuruse arvutavad krediidasutuste poolt kriisilahendusnõukogule esitatud teabe põhjal riiklikud kriisilahendusametid. Ühtse kriisilahendusmehhanismi määrus ei sätesta aga teabe usaldusväärsuse tagamiseks vajalikku põhjalikku ja järjekindlat kontrolliraamistikku. Lisaks märgib kontrollikoda, et osamaksete arvutamiseks õigusraamistikus sätestatud metoodika on väga keeruline ja seab seetõttu ohtu nende täpsuse. Kriisilahendusnõukogu ei saa ka avaldada üksikasju krediidasutuste osamaksete riskipõhise arvutamise kohta, kuna arvutused on üksteisega seotud ja sisaldavad krediidasutuste kohta konfidentsiaalset infot. See mõjutab negatiivselt arvutuste läbipaistvust.

⁽¹⁾ Kriisilahendusnõukogule 2016. aastal üle kantud fondi 2015. aasta osamaksete suuruse arvutasid riiklikud kriisilahendusametid ning seetõttu kontrollikoda neid ei auditeerinud.

19. Järgnevad kommentaarid ei sea kontrollikoja arvamust kahtluse alla.

KOMMENTAARID RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE USALDUSVÄÄRSUSE KOHTA

20. Kriisilahendusnõukogu peaarvepidaja ei ole raamatupidamissüsteemi veel heaks kiitnud.

21. Ühtse kriisilahendusmehhanismi määrase artikli 92 lõikes 4 pannakse kontrollikojale kohustus esitada aruanne, mis kajastab eelkõige tingimuslikke kohustusi (kas kriisilahendusnõukogule, nõukogule või komisjonile endale), mis tekivad kriisilahendusnõukogu, nõukogu või komisjoni poolt kriisilahendusmehhanismi määrase kohaste ülesannete täitmisel. Kontrollikoda avaldab selle kohta eraldi aruande.

KOMMENTAARID EELARVE HALDAMISE KOHTA

I osa (kriisilahendusnõukogu halduseelarve)

22. Kasutatavate assigneeringute kasutusmäär oli üksnes 62 % (2015. aastal 67 %) ehk 35 miljonit eurot (2015. aastal 15 miljonit eurot). See tuleneb peamiselt kriisilahendusnõukogu tegevuse olemusest ja kehtivast õiguslikust eelarveraamistikust. Eelarve on mõeldud nii kriisilahendusnõukogu igapäevase tegevuse kui kriisilahendusjuhtumite haldamise rahastamiseks, ent 2016. aastal ühtegi juhtumit ei olnud. Kasutamata assigneeringute võrra vähendatakse krediitdiasutuste tulevase osamakseid.

23. Eelarve II jaotisest (halduskulud) üle kantud kulukohustustega seotud assigneeringute kogusumma oli 3,1 miljonit eurot ehk 35 % kõigist assigneeringutest (2015. aastal 3,3 miljonit eurot ehk 70 %). Need tulenevad peamiselt 2016. aastal allkirjastatud IT lepingutest (1,9 miljonit eurot) ja 2016. aastal osutatud turvateenustest, mille kohta arved olid veel laekumata ja maksmata (0,6 miljonit eurot).

24. Eelarve III jaotisest (tegevuskulud) üle kantud kulukohustustega seotud assigneeringute kogusumma oli 5,3 miljonit eurot ehk 66 % kõigist assigneeringutest (2015. aastal 1,6 miljonit eurot ehk 40 %). Need puudutavad peamiselt Euroopa keskpanga osutatud teenuseid (1,9 miljonit eurot), õigusteenuseid (1,5 miljonit eurot) ja IT-lepinguid (1,3 miljonit eurot) mille eest tasutakse 2017. aastal. Ülekandmise suur osakaal on vastuolus eelarve aastasuse põhimõttega.

25. Ajavahemikus juuli kuni oktoober 2016 võttis kriisilahendusnõukogu 2 miljoni euro eest kulukohustusi õigusteenuste ostmiseks, kuigi puudus vastav finantsotsus ning see ei põhinenud ei aasta tegevuskaval ega eelarvel.

II osa (fondi eelarve)

26. Euroopa Keskpank rakendas kriisilahendusnõukogu hoiustele 2016. aastal negatiivset intressimäära, mistõttu maksis kriisilahendusnõukogu liikmesriikide keskpankadele 24 miljonit eurot negatiivset intressi. See vähendas tulevaste kriisilahendusjuhtumite lahendamiseks kasutatavate akumuleeritud osamaksete mahtu.

MUUD KOMMENTAARID

27. Kriisilahendusnõukogu peab kiirendama oma värbamismenetlusi, seadma kandidaatidele selged lävendid ning paremini määratlema valikukomisjoni liikmete rollid ja ülesanded.

EELMISTE AASTATE KOMMENTAARIDE PÕHJAL VÕETUD MEETMED

Ülevaade kontrollikoja eelmiste aastate kommentaaride põhjal võetud parandusmeetmetest on esitatud *lisas*.

IV auditikoda, mida juhib kontrollikoja liige Baudilio TOMÉ MUGURUZA, võttis käesoleva aruande vastu 19. septembri 2017. aasta koosolekul Luxembourgis.

Kontrollikoja nimel

president

Klaus-Heiner LEHNE

LISA

Eelmiste aastate kommentaaride põhjal võetud meetmed

Aasta	Kontrollikoja kommentaarid	Parandusmeetmete võtmise seis (lõpetatud/pooleli/ alustamata/ei kohaldata)
2015	Kriisilahendusnõukogu alustas tegevust 2015. aastal ja lõi järkjärgult enda sisekontrolli keskkonna. Mitmed olulised protseduurid ja kontrollimehhanismid on aga veel kas koostamata, vastu võtmata või rakendamata (sh riskijuhtimise ja kontrollistrateegia, sisekontrollistandardid, sisekontrollisüsteemi usaldusväärse toimimise perioodiline hindamine ning pettustevastane strateegia).	Pooleli
2015	Kriisilahendusnõukogu eelarvet rahastatakse krediitiasutuste osamaksetest ja selle suurus oli 2015. aastal 22 miljonit eurot. Kulukohustustega seoti 67 % eelarvest ja sellest kasutati ära 45 %. Eelarve täitmise madala määra tõttu lõpetati aasta märkimisväärse eelarveülejäägiga summas 7,7 miljonit eurot.	E/K
2015	Kulukohustustega seotud assigneeringute ülekandmise määr oli kõrge II jaotises (halduskulud) – 3,6 miljonit eurot ehk 70,4 %. Ülekandmised puudutasid peamiselt 2015. aastal kriisilahendusnõukogu uute ruumide jaoks sõlmitud uusi lepinguid (nt IT-taristu, turvataristu ja kontoritehnika), kusjuures teenused ja kaubad ei olnud 2015. aasta lõpuks veel täies mahus osutatud/tarnitud või ei olnud nende eest veel arveid laekunud.	E/K
2015	Kulukohustustega seotud assigneeringute ülekandmise määr oli kõrge III jaotises (tegevuskulud) – 0,6 miljonit eurot ehk 40,3 %. Need ülekandmised puudutasid peamiselt konsultatsiooniteenuseid (osamaksete kogumise projekt), mida ei olnud 2015. aasta lõpuks veel täies mahus osutatud või ei olnud nende eest veel arveid laekunud.	E/K
2015	2015. aastal sõlmis kriisilahendusnõukogu oma Brüsselis asuva uue peakorteri jaoks lepingu, mille minimaalne kehtivusaeg on 15 aastat ja kogumaht vähemalt 42,4 miljonit eurot. Hankemenetlus oli halvasti dokumenteeritud ja hanketeates määratletud asukoht piiras valiku Brüsseli ühe kõige kallima piirkonnaga ning välistas võimalikud soodsamad asukohad.	E/K

AMETI VASTUS

18. Kriisilahendusnõukogu märgib, et direktiivis 2014/59/EL ja ühtse kriisilahenduskorra määruses on sätestatud liikmesriikide kohustus luua asjakohane regulatiivne, raamatupidamis- ja aruandlusraamistik, et tagada muu hulgas maksete täpsus. Lisaks tuleneb valdav enamik arvutamiseks nõutavast teabest kohaldatavatest järelevalvelistest aruandlusnõuetest. Samuti on kriisilahendusnõukogu kehtestanud oma volituste piires mitu kaitsemeetet, et kontrollida krediidiasutuste esitatud andmete täpsust. Kuigi konfidentsiaalsuse küsimused mõjutavad arvutuse läbipaistvust, on arvutamismetoodika täiesti avalik ning kriisilahendusnõukogu esitas riiklikele kriisilahendusasutustele kõik üksikasjad, mida võib kooskõlas määrusega jagada.

20. Kriisilahendusnõukogu on märkusega nõus. Samas kui kriisilahendusnõukogu kasutab Euroopa Komisjoni raamatupidamissüsteemi, kavandati kriisilahendusnõukogu eripärad esmakordselt kinnitada 2017. aasta lõpus. Ent kuna kriisilahendusnõukogu käivitab uue süsteemi 2017. aasta neljandast kvartalist kuni 2018. aasta esimese kvartalini tehtud halduskulude osamaksete arvutamiseks ja nende kohta arvete esitamiseks, teostab ta tõhususe tagamiseks 2018. aasta esimeses pooles üheainsa kontrolli, mis hõlmab kõiki raamatupidamissüsteeme.

22. Kriisilahendusnõukogu nõustub, et kriisiohjemiisiooniga kaasnevad probleemid ning võtab meetmeid eelarve täitmise aruannete läbipaistvuse suurendamiseks. 2017. aastal reformis kriisilahendusnõukogu oma eelarvestruktuuri, et selgelt eristada kavandatavaid ning ettenägematuid kulusid. See aitab paremini peegeldada, kuidas toimub eelarve täitmine nn tavapärase tegevuse korral ning kuidas toimub täitmine kriisiajaks kavandatud eelarve (erakorralise eelarve) korral. Uut struktuuri on juba kasutatud 2018. aasta eelarveprojekti puhul.

23. Kriisilahendusnõukogu on märkusega nõus. Samas kui osa II jaotise kohastest maksetest sõltub mitme komisjoni talituse (infrastruktuuri- ja logistikaamet, sh julgeolekuteenistus, personali- ja turvalisusküsimuste peadirektoraat jne) arveldustest, käivitati mitu IKT-projektide hankemenetlust alles aasta lõpupoole. Kriisilahendusnõukogu alusetapi tõttu ei olnud võimalik IKT-projekte eelarvetsükliga täielikult vastavusse viia.

24. Euroopa Keskpank (EKP) saab oma range nn kulude tagasisaamise põhimõtte tõttu kriisilahendusnõukogule arveid esitada alles pärast iga aasta 31. detsembrit. See asjaolu muudab EKP osutatavate teenustega seotud assigneeringute ülekandmise vältimatuks.

Õigusteenuste eest ülekantud summa vastab erakorralistele ja ettenägematutele kuludele, mis on seotud kriisilahenduse ja kohtuasjadega. Seda liiki kulude ülekandmine on eeldatav, ning seda tuleb lugeda otseselt seotuks osutatud teenuste eripära ja kriisilahendusnõukogu kriisiohjamise rolliga.

Kriisilahendusnõukogu nõustub IT-lepingute kohase märkusega vastavalt 24. märkuse all esitatud vastusele.

25. Kriisilahendusnõukogu märgib, et kõik tegevuskulud kaeti finantsotsusega (iga-aastase tööprogrammi I lisa) kooskõlas kriisilahendusnõukogu finantsmäärusega. Samas tunnistab kriisilahendusnõukogu, et finantsotsuse raames kaetud tegevus ei vastanud hanke kaudu pakutud teenuste ulatusele. Kõnealused hankemenetlusega teenused hõlmasid fondiga seotud õiguskaitset, samas kui rahastamisotsusega eraldati eelarve kriisilahenduseks valmisoleku konsultatsioonidele.

26. Kriisilahendusnõukogu võtab märkuse teadmiseks. Vaatamata eurosüsteemile esitatud taotlusele mitte kehtestada kriisilahendusnõukogule negatiivseid määrasid, kohaldati fondi keskpanga kontodele negatiivseid määrasid. Kriisilahendusnõukogu on korrapärasel hinnanud tähtajaliste hoiuste vormis sularahakontode alternatiive, kuid rahaliselt atraktiivseid alternatiive ei leitud. 2016. aasta septembris võttis kriisilahendusnõukogu vastu investeerimisstrateegia, mida rakendatakse järk-järgult. Kuid praegusi turutingimusi arvestades ei ole võimalik luua niisugust portfelli, mis tagab positiivse eeldatava tasuvuse vastuvõetaval riskitasemel ning täidab likviidsusvajadused.

27. Kriisilahendusnõukogu on märkusega nõus ning on juba võtnud meetmeid, et kõrvaldada puudujäägid 2017. aasta jooksul. Kriisilahendusnõukogu on koostanud ja rakendanud värbamisjuhendi, milles määratakse kindlaks valimiskomisjoni liikmete rollid ja vastutused ning mis sisaldab miinimumkünniste suuniseid.